

Inbegrepen

- vervoer per luxe Connexxion Tours touringcar, voorzien van toilet, koelbox, full-airconditioning, luxe verstelbare stoelen, koffie/thee-automaat, dubbele beglazing, luchtvering; stereo geluidsinstallatie en service.

- 1 overnachting op de heen- en 1 overnachting op de terugweg in Engeland.

- 5 overnachtingen in verschillende middenklasse hotels in Ierland.

- Verblijf in tweepersoonskamers met bad of douche en toilet.

- Verzorging in de hotels op basis van halfpension, d.w.z. diner/overnachting/lers ontbijt.

- Entree en bezoek aan Clonmacnoise, Kyemore Abbey, Bunratty Castle, Rock of Cashel, Kilkenby Castle, St. Cannice Cathedral, Glendalough and Powerscourt.

Exclusief

- niet genoemde maaltijden

- reis- en annuleringsverzekering

- uitgaven van persoonlijk aard

- entree tentoonstelling Apimondia

Verzekeringen

- Verzekeringen zijn niet inbegrepen. De reisverzekering bedraagt €1,50 p.p.d. De annuleringsverzekering bedraagt 5% van de reissom. Over deze premie moet nog 7% assurantebelasting voldaan worden.

De reissom bedraagt €730,— in een tweepersoonskamer met bad of douche en toilet. Toeslag éénpersoonskamer €175,-.

Aanmelden kan tot uiterlijk 30 mei 2005, aanmeldingen worden genoteerd in volgorde van binnenkomst.

Na aanmelding en bij voldoende deelname zal alles verzorgd worden door Connexxion tours

Voor meer informatie of boekingen, kun u contact opnemen met Imkerbond ABTB, G. Hollander, Van Marlestraat 13, 7035 AN Kilder, 0314-68 33 29

E: g.hollander@zonnet.nl

Excuses aan dhr. Blankert dat dit artikel niet in het decembernummer is opgenomen.

Uit het Hoofdbestuur Vergadering 18 november 2004

Rob Nijman, secretaris VBBN

De vergadering van 18 november had weer een gevulde agenda. Elke vergadering is er een werkverslag van de voorzitter, Jos Plaizier. In deze notitie schrijft hij kort alle activiteiten die hij de afgelopen periode heeft gedaan voor de vereniging. Enkele activiteiten zijn: vergadering hoofdbesturen ZLTO en VBBN, lerarendag, een lezing geven bij de afdeling Assen i.v.m. 100-jarig bestaan, sollicitatiegesprek met een mogelijk nieuwe penningmeester, vergadering commissie organisatie ZLTO en VBBN, rouwdienst Frans Janssen, najaarsvergadering van de

Nederlandse Entomologische Vereniging en het najaars-overleg met de redactie van het blad BIJEN. Zo geven een aantal activiteiten weer stof tot gesprek.

• Van de overige bestuursleden zijn korte verslagen ontvangen van de bezoeken die door hen zijn gebracht aan de vergaderingen van de groepen. Daaruit komen de nodige vragen waar het HB weer antwoord op moet geven. Opvallend is dat deze vergaderingen goed worden bezocht. Het HB vindt dit belangrijk omdat deze vergadering een belangrijke schakel is in de communicatie binnen onze vereniging. Zo organiseert de groep Friesland één maal per jaar een 'vakavond' voor imkers. Telkens met een ander thema. Groep Noord-Holland is op zoek naar ook zo'n activiteit. De groep Rivierengebied met andere groepen maken zich grote zorgen over de kleine kastkever. De subverenigingen van de Groep Veluwe-Zuid zijn actief met de promotie op scholen van bijen houden. Positief is door alle groepen gereageerd op het gratis verstrekken van 10 CD-ROMs 'Honingbijen en andere insecten' per subvereniging. Dit als een stimulans de bijenteelt te promoten! Groep Achterhoek doet verslag van de gehouden excursie naar een imker in Dingden (Duitsland). Het teruglopend aantal imkers geeft zorgen.

Maar in de meeste groepen wordt wel melding gemaakt van goede aantallen cursisten bij beginnerscursussen. Op alle vergaderingen zijn actuele mededelingen gedaan over de gesprekken ZLTO en VBBN, de stand van zaken enquête blad BIJEN, aandacht gevraagd voor het Dick Vunderink Fonds, de bestuurderscursus en de nieuwe commissie Onderzoek.

• Met tevredenheid is teruggekeken naar het eerste overleg met de bijenhoudersbond ZLTO. Voor meer informatie kan ik u verwijzen naar het eerste informatiebulletin over dit onderwerp. Dit informatiebulletin is te vinden op de sites www.bijenhouden.nl

Commissie Onderzoek VBBN

Marcel Simon, hoofdbestuurslid VBBN

Als adviesorgaan voor het Hoofdbestuur van de VBBN is op 13 november 2004 een Commissie Onderzoek ingesteld. Doel van die commissie is voorstellen te doen voor onderzoeksonderwerpen met betrekking tot bijen en voor de financiering daarvan.

Om vermenging van belangen te voorkomen hebben de commissieleden geen betrokkenheid bij instellingen die onderzoek doen op het gebied van bijen en bijenhouders. Naast de twee HB-leden, H. van der Scheer en M. Simon, maken de heren O. Bakker, J.F. Charpentier en J.P. Frens deel uit van de Commissie.

De Commissie zal zich nu reeds oriënteren op gewenst onderzoek voor de periode na 1 januari 2006, wanneer de vijfjarige afspraak met het Ministerie van LNV voor onderzoek door PPO-Bijen is afgelopen. Zoals bekend betalen de tuinbouwsectoren fruit en glasgroente (via het Productschap Tuinbouw) en de imkerij (via de Bedrijfsraad), in een overeenkomst met de overheid, al weer vele jaren samen de helft van een bedrag, waarvan de overheid de andere helft betaalt. Elke imker betaalt daarvoor nu nog €4,54. Na afloop van de 'afsprakperiode' stelt de VBBN zich voor om de financiering van door haar gewenst onderzoek

zelf te betalen, eventueel met en via de Bedrijfsraad, en zonodig in overleg met de overheid.

Om tot een goed advies over het uit te voeren onderzoek te komen, zullen we de leden zeker benaderen om vragen te kunnen formuleren die tot het doen van onderzoek aanleiding geven. Het moge duidelijk zijn dat onderzoek soms ruime voorbereiding vergt en vaak meerdere jaren kost.

Oproep

De Commissie vraagt dan ook nu reeds om voorstellen voor onderzoek. Deze kunnen, via het secretariaat van de VBBN, bij de Commissie Onderzoek worden ingediend.

Kleine bijenkastkever: Wat wordt er gedaan na insleep?

Henk van der Scheer, VBBN-werkgroep Bijengezondheid

In september 2004 werd de kleine bijenkastkever (*Aethina tumida* Murray) voor het eerst in Europa gesignaleerd. Het ging om een paar eieren en twee larven van de kever. Die werden aangetroffen in koninginnenkooitjes, waarmee illegaal ongeveer 120 koninginnen uit Texas naar Portugal waren verzonden. De diagnose in Portugal werd bevestigd door het referentielaboratorium in het Franse Nice dat daartoe door de EU is aangewezen. Die zending van koninginnen naar Portugal staat niet op zichzelf. In 2004 zijn ook ruim 3000 koninginnen uit Texas in de Franse departementen Haute-Vienne en Puy de Dôme geïmporteerd en verspreid over 117 imkers. Die koninginnen en hun behuizingen zijn weliswaar allemaal gecontroleerd bij binnenkomst en vrij bevonden van de kleine bijenkastkever, maar de Franse imkers maken zich toch grote zorgen of niet iets over het hoofd is gezien. De kever komt van nature voor in Zuid-Afrika en wordt daar beschouwd als een secundaire plaag en als een nuttige opruimer van verlaten bijennesten. In dat land kunnen de inheemse bijen de kever redelijk goed de baas. Dat geldt niet voor de Europese honingbij zoals bleek na versleping van de kever naar de Verenigde Staten van Amerika (in 1998) en naar Australië (in 2002). In 2002 is de kever ook gesignaleerd in Canada en in Egypte.

De Portugese overheid heeft direct na de ontdekking maatregelen genomen om het plaaginsect uit te roeien. De volken waarin de koninginnen waren ingevoerd zijn geruimd en de grond in en rondom de betreffende standen is chemisch ontsmet en afgedekt met doorzichtig plastic folie om eventuele nieuwe kevers het wegvliegen uit de grond te beletten. Dat zal de Nederlandse overheid ook doen als de larven van de kever hier worden gevonden en aangegeven. Aangifte doen is verplicht! Volgens deskundigen is het nog een kwestie van tijd dat de kleine bijenkastkever Europa veroverd. Mochten hier onverhoopt de kevers als eersten worden gevonden, dan is er op dat moment waarschijnlijk geen houden meer aan. Die kevers kunnen namelijk kilometers ver vliegen en komen bij aantreffen waarschijnlijk al ruim verspreid in de omgeving voor. In de USA is ondertussen enige ervaring opgedaan met de chemische bestrijding van de kevers en de larven. Grond wordt daar 'ontsmet' door een bespuiting met het insecticide permethrin, een synthetisch pyrethroïde. Dat doodt de larven in de grond die daar verpoppen tot nieuwe kevers. Permethrin is dus een middel tegen keverlarven.

Bij ons wordt het gebruikt om bijvoorbeeld hout in oude gebouwen dat is aangetast door houtworm en andere keverlarven, te behandelen. Ook spuit men het in lege veestallen om vliegenmaden te doden. Aangezien permethrin ook giftig is voor bijen wordt in de USA de grond in en rondom de stallen 's avonds bespoten als de bijen niet meer vliegen. Die behandeling wordt maandelijks herhaald. Raten die worden bewaard zwavelt men daar eerst en daarna worden ze behandeld met ijsazijn om de larven te doden.

De kevers in de kast worden bestreden met plastic strips die 10% coumaphos bevatten. Dat is de werkzame stof in Perizin, welbekend bij imkers als bestrijdingsmiddel van varroamijten. Die strips legt men op de bodem van de kast onder een stuk karton. De kevers verschuilen zich graag onder dat karton en krijgen zo hun dodelijke dosis coumaphos. Die strips mogen alleen worden gebruikt als er geen honing met de volken wordt gewonnen. Dit om residuen in de honing te voorkomen. Over het effect van mierenzuur en oxaalzuur wordt niets vermeld. Dat soort middelen gebruiken de beroepsimkers in de USA niet, omdat de toepassing te bewerkelijk is. Ook na de komst van de kever is er dus hoop op overleven van de imkerij en ook valt er nog wel het één en ander te onderzoeken. Dat betreft vooral alternatieve middelen en maatregelen gericht op het ontregelen van de biologie van de kevers. Dat onderzoek is nodig, omdat op den duur het optreden van resistentie van de kevers tegen synthetische insecticiden gaat worden verwacht.

Een goede raad is om niets aan bijen e.d. te importeren uit landen waar de kever voorkomt. Dat is ondertussen ook verboden. Mocht u wat verdachts vinden, dan dient u dat meteen te melden bij PPO-Bijen, 0317-47 84 80) waar men uw vermoedens zal doorspelen naar de RVV. Het hoofdbestuur van de VBBN heeft onlangs besloten om in het middagprogramma van de komende Algemene Ledenvergadering (19 maart 2005) aandacht te besteden aan de problematiek van de kleine bijenkastkever. Ieder lid kan daar zijn kennis over de kever opfrissen en vergroten.

Studiedag 2004/2005

J. Beekman

De studiedag 2004 is verleden tijd. Een studiedag die naast de onderwerpen om de kennis van het bijenhouden te bereiken, was er ook de gebruikelijke honing, was en presentatie van bijenproducten. De laatste jaren was er tevens de keuring van vlechtwerk. De keuringscommissie onder leiding van de heer T. Brekelmans (schrijver van het boekje 'Korfvlechten') is het opgevallen dat er steeds minder vlechtwerk wordt ingezonden. Om deze neergaande spiraal te doorbreken heeft de heer Brekelmans aan het einde van de studiedag het volgende aan de aanwezigen gemeld: we verlaten het wedstrijdement, hiervoor in de plaats willen we

vlechtwerk bekijken en tentoonstellen. Er worden in Nederland in de wintermaanden, diverse cursussen korf- en/of mandvlechten gegeven. En juist deze vlechters willen we graag met hun vlechtwerk op onze studiedag zien. Om in de eerste plaats het vlechtwerk door ervaren vlechters te laten bekijken en te laten beoordelen. In de tweede plaats het vlechtwerk tentoon te stellen om te laten zien dat dit ook een onderdeel van het vak imkeren is en ten derde eventueel aanwijzingen te geven voor een nog beter resultaat. Uiteraard zijn ook de ervaren vlechters met hun producten welkom.

Er wordt naar korven en naar siervlechtwerk gekeken. Een voorwaarde is wel dat men natuurlijke materialen gebruikt zoals bunt, stro, biez en/of wilgentenen. Als vlechtband wordt pitriet of braamspleut aanbevolen, geen plastic.

Vlechters doe uw best en tot ziens op de studiedag 2005.

Voor inlichtingen betreffende de studiedag kunt u terecht bij de voorzitter van de studiedagcommissie, mw. J. van Doren, 016-66 63 026.

TuinIdee 2005

*J. van Doren, coördinator Commissie Tentoonstellingen
Tuinen, bloemen en ... bijen*

Van 16 t/m 20 februari 2005 wordt in de Brabanthallen te 's-Hertogenbosch de dertiende editie van TuinIdee gehouden, een van de grootste tuinbeurzen van Europa. Op de 44.000 m² expositieruimte zijn verschillende beleavingswerelden te zien:

- **De groene wereld** voor de traditionele tuinliefhebber
- **Ontwerpen** met een aantal zeer inspirerende tuinideeën
- **De tuin anders**, waarbij op bijzondere wijze gebruik wordt gemaakt van kunst en techniek in samenhang met de natuur
- **Leven in de tuin** laat zien op welke manier de tuin betrokken kan worden bij de leefruimte

Onder de exposanten is ook de Bond van Bijenhouders ZLTO te vinden. Een groot aantal vrijwilligers zal op een informatiestand de imkerij in alle facetten toelichten en promoten.

Wij hopen van harte u op TuinIdee 2005 te mogen verwelkomen. Door gebruik te maken van de reductiebon op pagina 24 hopen wij het bezoek aan TuinIdee 2005 nog aantrekkelijker voor u te maken.

bijen

FAMILIEBERICHTEN

Het onverwacht overlijden op 10 november 2004 van ons gewaardeerd lid, de heer

DIRK VAN DE POL

Heeft ons diep geraakt.

Dirk leverde als 'bijenstal-meester' een belangrijke bijdrage aan onze vereniging. In persoon en functie zullen wij hem zeer missen.

Wij wensen zijn vrouw en verdere familie veel sterkte in deze moeilijke tijd.

Bestuur en leden
VBBN subvereniging Nijkerk

21 januari Ruinen

Praatavond bij de VBBN subvereniging Ruinen, onderwerpen: inwinteren en uitwinteren, verzorgen van kasten en de bijensteektherapie. Ook niet-leden zijn welkom. Aanvang 20.00 uur in Hotel 'Kuik', aan De Brink. Inl.: Jan Mansier, 0522-47 21 52 of Jan Tissing, 0522-47 25 65, E: comphees@wxs.nl.

24 januari Kring van Dorth

Dhr. W. van Grasstek uit Renkum spreekt bij de regio Achterhoek over: 'Imkeren in kasten zonder kunstraat en het belang van eigen was'. Wim imkert al 24 jaar volgens de visie van het biologisch dynamisch imkeren en daarvan 15 jaar zonder kunstraat. Aanvang 20.00 in Stayok Gorssel, Dortheweg 34. Ook zijn leden van andere subverenigingen van harte welkom. Inl.: Paul Meessen, 0575-49 28 89, E: vbbngorssel@hotmail.com

28 januari Leiden

VBBN subvereniging Leiden organiseert een lezing met dia's van dhr. J. Trapman: 'Flora en fauna van het Nederlandse bos'. Aanvang 20.00 uur in de kantine van tuinvereniging 'Cronesteyn', Boerenpad 1. Ook niet-leden zijn welkom. Inl.: Mirjam van Leeuwen, 0172-65 07 50, E: degoudenmoer@supermail.nl

29 januari Utrecht

Koninginnenteeldag. Zie elders in dit nummer.

11 februari Hamont

Studievergadering van de imkervereniging St. Ambrosius Hamont-Achel in 'De Burg', Burg 34, aanvang 20.00 uur. Onderwerp: 'Bijenhouden het jaar rond' door Bert Eben. Inl. Jaak Hendriks, 00 32 11 44 87 58, E: Hendriksjaak@hotmail.com

25 februari Leiden

Dhr. W. van Grasstek uit Renkum komt bij de VBBN subvereniging Leiden vertellen over: 'Imkeren in kasten zonder kunstraat en het belang van eigen was'. Wim imkert al 24 jaar volgens de visie van het biologisch dynamisch imkeren en daarvan 15 jaar zonder kunstraat. Aanvang 20.00 uur in de kantine van tuinvereniging 'Cronesteyn', Boerenpad 1. Ook niet-leden zijn welkom. Inl.: Mirjam van Leeuwen, 0172-65 07 50, E: degoudenmoer@supermail.nl

25 februari Ruinen

Lezing met dia's bij VBBN subvereniging Ruinen door mw. M. Mutsaers: 'omgaan met bijen in de tropen'. Ook niet-leden zijn welkom. Aanvang 20.00 uur in Hotel